

Aan de orde is de behandeling van:

- **de brief van minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de Participatietop (30108/29544, nr. 5)**

[...]

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Voorzitter. Aan de Participatietop is natuurlijk al het een en ander voorafgegaan. 27 juni was uiteindelijk de dag waar wij allemaal vol verwachting naar uitgekeken hebben. Voor de fractie van GroenLinks had die Participatietop toch een teleurstellende uitkomst. Wij hebben harde en concrete doelstellingen, bijvoorbeeld voor groepen die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt, gemist en die missen wij nog steeds.

Bij het debat over de honderd dagen van het kabinet heeft de fractie van GroenLinks een prachtig stuk uitgebracht, dat heet Dit kabinet kan zoveel beter! Minister-president Balkenende zei dat wat wij stelden over de sociale samenhang, vooral over vrouwen, allochtonen en gedeeltelijk arbeidsgeschikten, heel interessant was. Hij zou er zeker wat mee gaan doen. Maar heeft minister Donner wel geluisterd naar de aanvoerder van het kabinet? Ik heb er in de hele Participatietop niets van teruggezien.

Het geheel zou kunnen worden samengevat, niet als een Participatietop, maar als een soort pr-top, met vage ambities. Het enige concrete dat er uit is gekomen, is de deal tussen de staatssecretaris en de VNG over 60.000 banen voor mensen in de bijstand. Ik vraag mij af of hij de echte minister van Sociale Zaken is, want verder is er weinig uit gekomen. Het kabinet kan daar toch niet tevreden over zijn?

Vanavond draait het natuurlijk ook om het hele gedoe rondom het ontslag. Voor de fractie van GroenLinks draait het om de werkzekerheid, voor de insiders en de outsiders op de arbeidsmarkt en voor de mensen die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt, die wij daar een plek moeten geven of laten houden.

Het ontslagrecht moet van de GroenLinksfractie eerlijker en rechtvaardiger worden, maar wat zien wij gebeuren? De leden van de coalitie zitten als het ware gevangen. Ze rollen niet alleen door de wandelgangen, maar ook op straat spelen zij hun spel. Twee partijen uit de coalitie zetten de hakken in het zand. Dat zijn de PvdA en de ChristenUnie. Het CDA houdt tot nu toe de kaken op elkaar. Wij zullen straks wel horen wat het vindt.

Wij vinden het voorstel waar minister Donner mee komt zeer teleurstellend. Hij laat na om het ijzer te smeden als het gloeiend heet is. Er zijn 1,1 miljoen vacatures en daar doet hij niets mee. Voor de fractie van GroenLinks zijn er geen taboes. Wij zijn op zoek naar oplossingen. Wat het ontslagrecht betreft, zijn wij niet de partij van de versoepeling, maar de partij waarvan het eerlijker, gelijkter en rechtvaardiger moet. Wij vinden dat de in- en de outsiders op de arbeidsmarkt en de ouderen, die nu misschien ontslag boven het hoofd hangt, een arbeidsgarantie moeten krijgen. Minister Donner kan toch niet menen dat deze mensen geholpen zijn met zakken geld als zij het vervolgens zelf maar moeten uitzoeken?

De adviesaanvraag aan de **Stichting van de Arbeid** is een beetje als een duveltje uit een doosje gekomen. Als dat duveltje wat te vertellen had, kon ik er nog mee leven, maar eigenlijk stelt het niks voor. Wij weten allemaal dat er iets moet gebeuren op de huidige arbeidsmarkt. Ik zou tegen mijn kameraden in en buiten de zaal willen zeggen: het is tijd voor nieuwe vormen en gedachten. Ook progressief Nederland zou zich dat moeten aantrekken, binnen en buiten de Kamer. Het is geen centenkwestie. Het is niet alleen een kwestie van aftoppen, wat op zichzelf wel bespreekbaar moet zijn. Het gaat om toekomstperspectief, maar dat zie ik absoluut niet terug in de voorstellen van minister Donner. Je krijgt een zak met geld, maar zonder scholingsgarantie en zonder werkgarantie. Voor de werknemers wordt niets opgelost en de werkgevers zitten voor een dubbeltje op de eerste rang. Het wordt voor hen goedkoper en eenvoudiger om mensen te ontslaan en zij hoeven geen scholingsrechten te garanderen. Zij hoeven daar ook niet aan mee te betalen.

[...]

Ik zou zeggen: deze zomer niet een adviesaanvraag naar de **STAR** sturen. Wat ons betreft zijn alle verloven ingetrokken. Wij willen deze oudere werknemers, minister Donner, een nieuwe ronde en nieuwe kansen bieden. Wij zijn namelijk voor die oudere werknemers. Het is toch helemaal niet gek als wij deze mensen nieuwe kansen willen geven. Echter, dat betekent wel dat het broddelwerk dat u nu hebt afgeleverd als het gaat om het ontslag, het eenzijdige, niets oplossende broddelwerk, overmoet. De adviesaanvraag was niet in beton gegoten en het werk kan beter, zodat gezorgd wordt voor werkzekerheid, scholingsfaciliteiten en het tegengaan van tweedeling op de arbeidsmarkt. Als u daarvoor zorgt, zal GroenLinks voor u applaudiseren, maar nu zeker nog niet.

De heer **Ulenbelt** (SP): Voorzitter. Werknemers worden flessen, flessen met statiegeld, maar met zo weinig statiegeld dat wegwerpen voor de hand ligt: wegwerpwerknemers dus. Inderdaad, zij zijn heel flexibel en heel goedkoop, maar het systeem is niet eerlijk en niet sociaal. De maximumontslagvergoeding van €100.000 lijkt veel, maar is natuurlijk niks als je op 55-jarige leeftijd wordt ontslagen en tien jaar van dat geld moet leven. Dat is vaak wel de praktijk. Je kunt dan niet je pensioen op peil houden en na een lang werkend bestaan wordt armoede het eindstation. Met het huidige ontslagrecht passen het CWI en de rechter hoor en wederhoor toe. De argumenten van de werkgever en de werknemer worden gewogen en getoetst aan de normen van arbeidsrecht. Dit is een waarborg voor het toepassen van fatsoensregels. Die fatsoensregels worden met het voorstel dat de minister naar de **Stichting van de Arbeid** stuurt, bij het oude vuil gezet. Een zorgvuldige ontslagprocedure wordt een flitsontslag en daarmee de ontkenning van het motto 'werk boven inkomen'.

Wie had verwacht dat de maximering van de ontslagvergoeding voor iedereen zou gelden, komt bedrogen uit. Bonussen, vertrekpremies, extra pensioenstortingen en andere platinaregelingen voor de top van het bedrijfsleven blijven buiten schot. Het ontslagrecht zou pas echt gemoderniseerd worden als de diamanten en platina vertrekregelingen daaronder vielen, zodat de rechter daarover kon oordelen en ook voor topinkomens de ontslagvergoedingen eerlijk en billijk zouden zijn. Het is voor mijn fractie onbegrijpelijk dat een kabinet met de Partij van de Arbeid aan boord met dit voorstel instemt. Hiermee worden hardwerkende loyale werknemers keihard aangepakt. Voor de verkiezingen hield PvdA-leider Bos voor dat er niet aan het ontslagrecht getornd zou worden. De ChristenUnie zag geen noodzaak om iets aan het ontslagrecht te doen, gezien de situatie op de arbeidsmarkt. Ik daag deze partijen dan ook uit om die verkiezingsbelofte gestand te doen en om de SP te steunen met de oproep aan de regering: trek deze adviesaanvraag aan de **Stichting van de Arbeid** in.

[...]

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66): Voorzitter.

[...]

Ik kom op het ontslagrecht. De sociale partners kwamen er met het advies van de **SER** voor de middellange termijn¹ niet uit en de Participatietop is mislukt. Er is op dit onderdeel geen akkoord bereikt. Wel zijn er werkgevers die spreken over een ontbindende voorwaarde. Het kabinet kan zich dus niet langer achter de sociale partners verschuilen. Het is naar mijn oordeel tijd voor een wetsvoorstel. Wat schetst mijn verbazing dat het kabinet advies heeft gevraagd aan de **Stichting van de Arbeid**. Ik meen dat er voldoende adviezen op tafel liggen. Er rest ons niets anders dan weer te wachten op de sociale partners die er eerder herhaaldelijk niet uitkwamen. Ik pleit voor wat meer snelheid. Die outsiders verdienen immers een echte baan. Ik heb er wel waardering voor dat minister Donner zijn nek uitsteekt en dat hij een voorstel heeft geformuleerd. Het is weliswaar niet het beste voorstel, maar het is er een. De opstellingen van de fracties van de PvdA en de ChristenUnie in dit debat zijn essentieel. Ik hoop dat de CDA-fractie daarvoor nu aandacht heeft. Zij liep immers steeds weg. Uit de berichtgeving heb ik opgemaakt dat de fracties van de PvdA en de ChristenUnie niet

¹ SER-advies 2006/08 Welvaartsgroei door en voor iedereen: Advies over het sociaal-economisch beleid op middellange termijn

bepaald staan te juichen. Misschien kon minister Donner zijn adviesaanvraag beter tot die fracties richten.

[...]

Mevrouw **Hamer** (PvdA) [...]

Ik kom op de adviesaanvraag over het ontslagrecht die minister Donner bij de Stichting van de Arbeid heeft ingediend. Het is goed dat het kabinet de sociale partners om advies vraagt over een zo belangrijk onderwerp als het ontslagrecht. Dat advies kan dan ook leiden tot aanpassing van de voorstellen en voor ons zal dat advies dus heel zwaar wegen. Het lijkt mij echter goed, ook naar de collega's, om vast een aantal beoordelingscriteria te geven waaraan wij dat straks zullen toetsen. Wij willen een ontslagvergoeding voor iedereen. Wij willen de rechten van flexwerkers verbeteren. Wij willen naast een scholingsplicht ook een echt scholingsrecht. Wij willen dat de platina handdrukken worden aangepakt. Wij willen dat de leeftijdsfactor voor ouderen gehandhaafd blijft. En wij willen niet dat kleine werkgevers omvallen. De PvdA-fractie wil dat meer mensen aan de slag gaan. Daarom heb ik net ook gezegd wat ik gezegd heb over de Participatietop. Dit moet echter wel gepaard gaan met werk- en inkomenszekerheid voor werknemers. Daarom ligt voor mij de bewijslast voor de noodzaak van aanpassing van het ontslagrecht bij allen die daar voorstellen voor doen.

De adviesaanvraag roept bij ons ook vragen op. Hoe gaan de voorstellen bijdragen aan een verbetering van de kansen van mensen op de arbeidsmarkt? Wat betekent aanpassing van het ontslagrecht voor de participatie van langdurig werklozen, allochtonen, herintredende vrouwen, bijstandsgerechtigden en gedeeltelijk arbeidsongeschikten? Welk extra werkgelegenheidseffect heeft het bijvoorbeeld bovenop die van de geplande premiedifferentiatie in de WW? Hoeveel mensen krijgen nu geen, maar straks wel een ontslagvergoeding? Welk deel van de mensen die in de afgelopen jaren via de kantonrechter zijn ontslagen, zat boven de genoemde bovengrenzen van de ontslagvergoeding? Hoe hoog is de gemiddelde ontslagvergoeding en welke groep ontvangt die vergoeding? Wordt straks de huidige ontslagbureaucratie vervangen door een scholingsregistratiebureaucratie? Ook ben ik benieuwd hoe het zit met het toegezegde onderzoek naar de effecten van de nieuwe WW. Ten slotte wil ik graag van de minister weten hoe het nu precies zit met de ontslagprocedures. Komt er één procedure, of blijven er toch diverse routes bestaan: de korte route, de route via de rechter, de route via het CWI en een aparte route voor het collectief ontslag?

De adviesaanvraag van minister Donner roept bij ons dus nog heel wat vragen op, maar onze bottom line was, is en zal ook bij de uiteindelijke beoordeling zijn: geen verslechtering, maar een verbetering van het ontslag; geen mensen in het ontslag, maar mensen aan de slag.

[...]

Mevrouw **Ortega-Martijn** (ChristenUnie): Voorzitter. De fractie van de ChristenUnie is met de sociale partners op hoofdlijnen tevreden over de uitkomsten van de Participatietop.

[...]

Ook over de positie van de Wajonger staat heel weinig beschreven. Er komt inderdaad een **SER-advies** over de Wajonger. Dat wachten wij af. Wij willen evenwel de garantie van de minister dat er ook voor de Wajonger speciale maatregelen komen om ze aan de slag te krijgen. Graag krijgen wij deze toezegging.

Ik wil nog enkele opmerkingen maken over het ontslagrecht. Gisteren hebben wij een brief van de minister ontvangen over de adviesaanvraag die hij aan de **SER** heeft gestuurd over het ontslagrecht. De principiële vraag die wij ons stellen, is welk probleem de minister hiermee wil aanpakken. Er is een belangrijke prikkel voor scholing ingebouwd. Wij onderschrijven ook het belang van scholing, maar scholing betekent nog geen werk. Dit is niet het debat om vooruit te lopen op de uitkomst van de adviesaanvraag; wel kunnen hier punten onder de aandacht van de minister en de staatssecretaris gebracht worden. Bij dezen doe ik dat dan ook.

[...]

Wat betreft de scholingsaftrek heb ik al opgemerkt dat de ChristenUnie instemt met een prikkel tot scholing. Wij kennen al de begrippen "goed werkgeverschap" en "goed werknemerschap". Wat voegt de scholingsplicht hieraan wezenlijk toe? Het komt ons voor dat de scholingsaftrek lastig uitvoerbaar zal zijn. Hoe kan worden nagegaan welke cursussen en opleidingen iemand in het verleden heeft gevolgd en hoeveel deze hebben gekost? Het handhaven van de scholingsplicht zal enorme administratieve lasten met zich meebrengen. Acht de minister dit wenselijk? Los daarvan laten de plannen nog heel veel vragen onbeantwoord. Hoe moet bijvoorbeeld worden omgegaan met de scholing die een werknemer zelf heeft bekostigd? Wordt de ontslagvergoeding daarmee verhoogd? Hoe is het gesteld met de terugbetaling van scholingskosten bij voortijdig vertrek, de zogenaamde bindingsclausule die in de meeste cao's is opgenomen? Komt deze te vervallen? Ik neem aan dat de **SER** zich hierover in het bijzonder zal buigen. Ik ben zeer benieuwd hoe de **SER** dit zal opvatten

[...]

Concluderend is mijn fractie er nog niet van overtuigd dat de plannen die in de adviesaanvraag zijn opgenomen, het doel zullen dienen dat zo veel mogelijk mensen aan de slag zullen blijven. Als je van werk naar werk wilt stimuleren, moet je de prikkel niet alleen bij scholing neerleggen, maar bij het zoeken naar en vinden van arbeid, zowel voor werkgevers als voor werknemers.

De heer **Ulenbelt** (SP): Als mevrouw Ortega nu al vaststelt dat de uitwerking van de voorstellen van de minister erg nadelig is voor oudere werknemers, neemt zij toch zeker resoluut afstand van die plannen?

Mevrouw **Ortega-Martijn** (ChristenUnie): Wij hebben altijd uitgedragen voorstander te zijn van verbetering en niet van verslechtering. Dat is nog steeds het geval. Ik vind het sowieso goed dat er een adviesaanvraag op tafel ligt. Wij willen niet vooruitlopen op het resultaat. Ik meen echter dat het goed is om nu alvast een aantal zaken mee te geven.

De heer **Ulenbelt** (SP): Als het makkelijker wordt om eenoudere werknemer te ontslaan, zal de ChristenUnie zichdaartegen dus verzetten?

Mevrouw **Ortega-Martijn** (ChristenUnie): Ik durf niet bedenken dat zulks het idee is van dit kabinet.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Wij weten allen wat gisteravond is gebeurd toen de brief met de adviesaanvraag naar buiten kwam. In de media werd het als volgt samengevat: het CDA is voor, de Partij van de Arbeid en de ChristenUnie hebben grote bezwaren. Klopt dat?

Mevrouw **Ortega-Martijn** (ChristenUnie): Ik laat wat in de media staat voor wat het is. Ik heb zojuist al gezegd dat ik in het kader van de adviesaanvraag graag enkele zaken wil meegeven. De heer Van der Vlies heeft die gehoord. Wij willen deze zaken graag meegeven. Wanneer het advies er uiteindelijk ligt, de sociale partners het er mee eens zijn en het kabinet de plannen gaat uitwerken, is de Tweede Kamer opnieuw aan zet. Dan zullen wij voor of tegen het voorstel moeten stemmen.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Mevrouw Ortega is niet verantwoordelijk voor een samenvatting door welk medium ook, maar in ieder geval is de voorlopige conclusie dat haar fractie bezwaren had, om niet te zeggen tegen was, voorbarig.

Mevrouw **Ortega-Martijn** (ChristenUnie): Mijn fractie heeft altijd gezegd dat wij alle voorstellen op het gebied van het ontslagrecht kritisch zullen volgen en beoordelen. Dat is nog steeds zo.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Dat is uw goede recht, maar het gaat om een stukje helderheid.

Mevrouw **Ortega-Martijn** (ChristenUnie): In de verkiezingstijd hebben wij een plan opgesteld om te kijken hoe wij hiermee kunnen omgaan. De kern van het plan is dat werkgevers en werknemers een

financiële prikkel krijgen bij het van werk naar werk helpen. Dat kan, als het bijvoorbeeld mogelijk wordt gemaakt de ontslagvergoeding in termijnen te betalen en voor de werkgever de totale ontslagvergoeding voor bijvoorbeeld de helft van het resterende bedrag te verminderen als hij de werknemer snel bemiddelt naar een andere baan. De werknemer krijgt nog een deel van de ontslagvergoeding als hij binnen de termijn waarin de ontslagvergoeding afloopt, een andere baan heeft. De minister is ervan op de hoogte dat wij hiermee de campagne in zijn gegaan. Wij verzoeken hem nadrukkelijk, dit plan aan de **Stichting van de Arbeid** voor te leggen.

De heer **Van Hijum** (CDA): Voorzitter. [...]

De CDA-fractie is verheugd, omdat het kabinet de knoop heeft doorgemaakt op het punt van de modernisering van de ontslagbescherming. Mijn fractie deelt de opvatting van het kabinet dat de ontslagbescherming eenvoudiger en eerlijker kan worden vormgegeven, zonder daarbij afbreuk te doen aan het belang van een goede en reële rechtsbescherming van werknemers. Dat laatste stellen wij wel centraal. Wij zullen het voorstel de komende maanden goed bestuderen en wij zullen de adviezen van de **STAR** nadrukkelijk betrekken bij het bepalen van het ons eindoordeel. Mijn fractie is in elk geval positief over het feit dat er met het voorstel aandacht is voor scholing en het weerbaar, het employable maken van werknemers op de arbeidsmarkt. Er komt een wederzijdse scholingsplicht en een financiële prikkel voor werkgevers om te investeren in de opleiding van personeel. Wij wachten het wetsvoorstel dan ook met belangstelling af.

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66): Die adviesaanvraag aan de **Stichting van de Arbeid** is een mooie escapemogelijkheid voor het CDA. In deze Kamer heb ik herhaaldelijk de fractie van het CDA gevraagd: wat is bij de flexibilisering van het ontslagrecht de inzet van het CDA? Het CDA wil wel modernisering van het ontslagrecht, maar geeft niet de invulling. Nu wordt het tijd dat het CDA kleur bekent. In het verleden hebben wij met het CDA en de VVD opgetrokken om economische hervormingen door te voeren, maar nu krijgt het CDA watervrees. Mijnheer Van Hijum, wat gaat u doen?

De heer **Van Hijum** (CDA): Ik begrijp deze vraag echt niet. Ik heb gezegd dat ik het kabinetsvoorstel een goede aanzet voor het debat vind. De minister heeft zelf aangegeven dat dit voorstel niet in beton is gegoten. Ik vind ook dat wij de discussie in de komende periode open moeten voeren. Ik heb nu aangegeven welke elementen ons aanspreken. In vorige debatten hebben wij aangegeven wat onze doelstelling is op het punt van de ontslagbescherming. Deze discussie moet breed gevoerd worden en gericht zijn op het bieden van perspectief voor de kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. Daarover zullen wij het de komende tijd hebben.

[...]

De heer **Fritsma** (PVV): Mijnheer de voorzitter. De PVV-fractie heeft al gezegd dat zij geen behoefte heeft aan een debat over de Participatietop. Zij weet dat het kabinet een dag gezellig heeft gepolderd met sociale partners en dat dat tot wat plannetjes heeft geleid. Zodra die plannetjes zijn uitgemond in concrete voorstellen, willen wij daarop graag reageren. Zover is het echter nog lang niet en wij vinden het zinloos om daarop vooruit te lopen. Hetzelfde geldt voor de adviesaanvraag over het ontslagrecht aan het bestuur van de **Stichting van de Arbeid**. Eerder heb ik duidelijk gemaakt op welke punten de PVV-fractie hervorming van het ontslagrecht zal toetsen.

[...]

Minister **Donner**: Voorzitter. Ik dank de Kamer voor de bijdragen van verschillende kanten. Ik begrijp dat er wisselende gevoelens bestaan over wat sinds het vorige debat hierover – vorige week woensdag – is gebeurd. Sinds die tijd is er een Participatietop geweest, en is er een adviesaanvraag aan de **Stichting van de Arbeid** uitgegaan.

Wij moeten ons de vraagstukken waar wij de komende tijd voor staan, goed realiseren. Daarbij is gewezen op de lage werkloosheid in Nederland. Inderdaad is dat bevredigend. Tegelijkertijd hebben wij ondanks die lage werkloosheid nog steeds een groot aantal mensen die een uitkering ontvangen.

Als ik die twee optel, constateer ik dat de grote vraag is hoe wij degenen die langs de kant van de weg staan, betrekken bij de economie en de samenleving. Het kabinet staat voor een betrokken samenleving, waarin ook de verschillende krachten worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid. Betrokkenheid impliceert meedoen, in de ruime zin van het woord. Dat is niet alleen arbeidsparticipatie, het is breder: participeren in de samenleving. De Participatietop heeft niet alleen in het teken gestaan van arbeidsparticipatie, maar ook in dat van de bredere samenstelling. Maar arbeidsparticipatie is wel wezenlijk, ook voor andere aspecten. Hoe kunnen wij ook binnen de samenleving die zelfredzaamheid stimuleren en hoe kunnen wij in de economie zorgen dat wij de draagkracht hebben voor de niet geringe vraagstukken waar wij als samenleving voor staan, in de veranderingen die wij in de wereld doormaken, maar ook in de concrete uitdagingen waar wij als samenleving voor staan op het terrein van het klimaat en op het terrein van versterking van binding en integratie?

Voor dat alles is participatie nodig. Maar dat is ook nodig omdat wij de komende jaren snel geconfronteerd zullen worden met de demografische consequenties van de vergrijzing. Dit houdt in dat wij met een krimpende beroepsbevolking worden geconfronteerd, terwijl de groei nog steeds inhoudt dat er een grote vraag naar arbeid is. Hier wordt regelmatig gesproken over een miljoen vacatures. Strikt genomen vinden in een jaar een miljoen wijzigingen van arbeidsplaatsen plaats, en in die zin is er een miljoen vacatures. Maar waar het om gaat is dat wij tegen de 230.000 niet vervulde vacatures hebben. Dat is de reële vraag die er ligt. Ook dat vergt dat wij werken naar een substantiële verhoging van de arbeidsparticipatie.

In aansluiting op wat de sociale partners op dat terrein in het middellangetermijn-**SER-advies** hebben aangegeven, onderschrijft het kabinet dat er op termijn gewerkt moet worden aan een arbeidsparticipatie van 80%. Gegeven de krimpende bevolking houdt dit in dat die doelstelling tegen 2016 gerealiseerd moet zijn. Dat betekent dat wij tot 2016 600.000 banen erbij zullen moeten hebben in de economie. Wij kunnen ervan uitgaan dat door de autonome groei ongeveer 200.000 banen vanzelf zullen ontstaan. Resteren dus 400.000. Daarvan is het doel om tijdens deze kabinetsperiode de helft te realiseren. Dat is ook dus direct een antwoord op de vraag van de heer Nicolai. Het gaat hierbij dus niet om 400.000 banen minus de autonome groei. Het gaat om extra reguliere banen op de arbeidsmarkt. Dus ook niet banen die bestaan bij de gratie van loonkostensubsidies of gebruik van uitkeringen. Het gaat om een reële expansie op de arbeidsmarkt ten aanzien van mensen die een grote afstand hebben op dat terrein. Het belangrijkste resultaat van de Participatietop is dat die doelstelling ook onderschreven is door de sociale partners.

De top is niet, zoals vaak bij toppen het geval is, de afronding van een lange voorbereiding maar in wezen het begin van een lange uitvoering, van een veel breder beleid dat gekanaliseerd zal worden in wat binnen het coalitieakkoord het project "Iedereen doet mee" heet. Het resultaat van de top moet dan ook niet primair worden gezien als omvattende de maatregelen die de komende tijd genomen zal worden; het gaat veeleer om de afspraken en de uitgangspunten, om de agendering van punten die verder besproken zullen moeten worden. Aan het slot van het document staat ook een heel duidelijke lijst van punten die nog nader besproken moeten worden. Verder noem ik afspraken en consensus over de wijze waarop problemen aangepakt moeten worden. Het kabinet zal dan ook niet komen met doelstellingen voor de aparte kwetsbare groepen die geïdentificeerd kunnen worden. Zowel in de resultaten van de Participatietop als in de plannen met betrekking tot het project "Iedereen doet mee" wordt aangegeven dat er maatregelen zullen komen die zijn gericht op de knelpunten die vastgesteld kunnen worden met betrekking tot die groepen. Wij voeren een algemeen arbeidsmarktbeleid dat gericht is op uitbreiding van de arbeidsplaatsen op de arbeidsmarkt. Ik noem in dit verband vrouwen met kleine deeltijdbanen en gedeeltelijk arbeidsongeschikten. De ouderen vormen duidelijk een andere groep. Bij die groep wordt aan de hand van twee doelstellingen gewerkt, namelijk het voorkomen van vroegtijdige uitstroom van ouderen uit arbeid en het verbeteren van de toegang van ouderen tot de arbeidsmarkt. De komende vier jaar is er voor de staatssecretaris en mij maar ook voor de collega's volop werk om die doelstellingen te realiseren. Wij hebben niet de illusie dat een en ander met de Participatietop is afgerond.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Ik stel graag een vraag over die concrete doelstellingen voor specifieke groepen. U zegt dat het kabinet die niet stelt omdat het een algemeen arbeidsmarktbeleid voert. Het is echter van belang dat extra geïnvesteerd wordt in de kwetsbare groepen, in de mensen die

nu buiten de arbeidsmarkt staan. Er moet op gelet worden dat die groepen aan de bak komen. Ik begrijp niet dat de minister-president in het 100-dagendebat positief reageerde op de insteek die GroenLinks daarvoor kiest in de tegenbegroting op die 100 dagen en dat u zich er nu met een jantje-van-leiden van afmaakt. Als u geen concrete doelstellingen voor deze specifieke groepen formuleert, dan komen zij wellicht te weinig aan de bak. Dat wilt u toch niet?

Minister Donner: Dit is de fallacy of misplaced concreteness; het idee dat alleen bij een getalsmatig doelinspanning wordt verricht. Ik heb net aangegeven dat in het nu voorliggende document en de uitwerking daarvan wel degelijk gerichte maatregelen worden genomen voor de knelpunten. Er wordt een bijzondere inspanning gedaan, bijvoorbeeld met een taskforce ten aanzien van deeltijdarbeid. Dergelijke maatregelen kunt u verwachten, maar niet vanuit de optiek van bepaalde aantallen mensen uit verschillende categorieën. Het gaat om 200.000 banen extra voor mensen die nu niet voor werk in aanmerking komen. Daar zitten zonder meer mensen bij uit de groepen die u noemt, want anders is dat aantal niet te halen. Het is echter niet zinvol om dat aantal te segmenteren door te zeggen dat zoveel mensen van deze en zoveel mensen van de andere categorie aan het werk moeten worden geholpen.

Mevrouw Van Gent (GroenLinks): U mag de groepen ook als geheel benaderen. Die 200.000 banen waar u steeds mee schernt, zijn natuurlijk wel het vaagste onderdeel van de uitkomsten van de Participatietop. Die banen hebt u nog niet in de pocket. Daar is nog wel een en ander voor nodig. Hoe lang moet daar nog op worden gewacht. Dit is voor de Tweede Kamer niet zo erg, maar voor de mensen die buiten de arbeidsmarkt staan, is het wel erg. Zij wachten op concrete stappen, doelen en kansen. U weet dat toch ook? Wanneer is een en ander ingevuld en concreet gemaakt? Wanneer wordt voor die specifieke groepen werkelijk wat gedaan?

Minister Donner: Dat is te lezen in het beleidsprogramma en in de stukken van de Participatietop. U weet overigens net zo goed als ik dat de overheid geen banen verordonneert. Het streven is er juist op gericht om in samenwerking met werkgevers ervoor te zorgen dat die banen er komen. Werkgevers hebben voorstellen gedaan waaruit blijkt hoe zij zich willen inzetten voor mensen die langdurig buiten de arbeidsmarkt staan, ondanks de vacatures. Het gaat om ongeveer 70.000 banen per jaar. Werkgevers willen een plaats voor die mensen vinden in het bedrijfsleven. Het gaat dan niet om het tijdelijk vasthouden van mensen voor de periode van een jaar. Het gaat erom dat mensen een plaats in het bedrijfsleven vinden zodat ten minste 50% van hen uitstroomt naar een reguliere baan. Die toestroom komt bovenop de normale groei. Die doelstellingen moeten er zijn. Het bedrijfsleven stelt dat dit betekent dat naar de regels voor het ontslag moet worden gekeken, want anders blijft die belemmering bestaan. Dat is niet dé belemmering maar wel een van de belemmeringen. Voor ouderen of andere groepen zijn er andere belemmeringen. Ook die zal het kabinet in het beleid aanpakken.

De heer Nicolaï (VVD): De minister maakt een terugtrekkende beweging bij de vraag of de top is gelukt. Als ik hem goed heb verstaan: het is maar een begin. Zo kun je alles laten slagen. Herinnert hij zich te hebben gezegd dat het ontslagrecht een onlosmakelijk onderdeel is van het geheel van participatiebevorderende maatregelen? En dat het natuurlijk niet op de agenda gezet om er niets over af te spreken?

Minister Donner: Het kabinet is van mening dat een modernisering van het ontslagrecht onderdeel is van wat nodig is om participatie te bevorderen. Dat was ook de reden dat het kabinet dit onderwerp op de agenda heeft geplaatst. De heer Nicolaï stelt nu dat de top niet is gelukt omdat over dit punt geen overeenstemming is bereikt. Dat bestrijd ik ten stelligste. De top is onderdeel van een proces en heeft het mogelijk gemaakt om afspraken te maken over een deel van de bredere doelstellingen. Er zijn verdere stappen, die nog zullen worden gezet. Op een top kunnen niet met een toverstokje plotseling 200.000 banen uit de zak worden getrokken. Ook mevrouw Van Gent heeft blijkbaar dat beeld: wanneer kunt u dat precies aantonen? Dat is de essentie van een economie: het gaat om dynamiek die je op gang moet brengen. Je mag dan verwachten dat die dynamiek dat doet resulteren. Wij kunnen het niet precies aanwijzen: hier zoveel banen en daar zoveel banen. Zo heeft het nooit gewerkt, zelfs niet in de planeconomieën.

De heer **Nicolaï** (VVD): Ik stelde toch een heel simpele vraag aan de heer Donner. Ik zal proberen om zijn antwoord samen te vatten: ontslagrecht stond inderdaad op de agenda om er iets over af te spreken. Er is niets over afgesproken dus dat element is in ieder geval mislukt.

Minister **Donner**: Nee, zoals ik vorige week heb uitgelegd, stond het ontslagrecht op de agenda omdat het kabinet het nodig acht op dat terrein te komen met maatregelen. In de orde der dingen was het logisch om eerst te bezien of met sociale partners daarover overeenstemming kon worden bereikt. Toen aan de hand van onder andere de besprekingen op de top moest worden geconstateerd dat dit niet mogelijk was, heeft het kabinet zelf stappen gezet. Deze zijn nu onder andere uitgemond in de adviesaanvraag aan de **STAR**. Ik zie dus nog steeds niet hoe de heer Nicolaï tot de conclusie komt dat de top is mislukt. Tenzij hij natuurlijk denkt: barbertje moet hangen, de top is mislukt en ik vind wel een argument. Ik zie het anders. De top heeft voldaan aan waarvoor hij nodig was. Dit blijkt ook uit de reacties van de sociale partners.

De heer **Nicolaï** (VVD): De top heeft niet voldaan aan de verwachtingen die ik de heer Donner zelf heb horen uitspreken.

Minister **Donner**: Op welke verwachtingen doelt de heer Nicolaï nu?

De heer **Nicolaï** (VVD): Herinnert de heer Donner zich dat hij heeft gezegd: wij hebben het er niet op gezet om er niets over af te spreken? Er is niets over afgesproken, dus dat is niet gelukt. Ik wilde er juist een positieve draai aan geven. Ik constateer dat, hoewel dat het niet gelukt is, het kabinet niet de moed in de schoenen is gezakt om er toch iets aan te gaan doen.

Minister **Donner**: Ik verwijs de heer Nicolaï naar wat ik er echt over heb gezegd: wij hebben het niet op de agenda gezet om er niet over te spreken. Het staat in de notulen.

De heer **Ulenbelt** (SP): De doelstelling is om 200.000 banen extra te creëren. Dat is een mooi streven. Maakt het de minister nog wat uit door welke mensen deze banen worden bezet? Laat ik preciezer formuleren. Als de helft van die banen bezet zou worden door arbeiders uit Oost-Europa, tellen zij dan mee voor die 200.000 of niet?

Minister **Donner**: Wij hebben steeds gezegd dat wij 200.000 mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt extra aan werk willen helpen. Die doelstelling zult u altijd zo geformuleerd zien. Het gaat dan niet om de fysieke afstand tot de Nederlandse arbeidsmarkt, maar het gaat om het feit dat zij in Nederland langdurig niet aan het werk zijn gekomen.

De heer **Ulenbelt** (SP): Het maakt u dus niet uit of hier een arbeidsongeschikte Pool of een arbeidsongeschikte Leidenaar komt werken?

Minister **Donner**: Ik denk dat u het antwoord vermoedt.

De heer **Ulenbelt** (SP): Ik weet het antwoord niet, want anders vroeg ik het niet.

Minister **Donner**: Ik heb gesproken over mensen die in Nederland verblijven en langdurig niet op de arbeidsmarkt actief zijn. Als een Pool in Nederland langdurig arbeidsongeschikt is geweest, dan zal hij ook bij die 200.000 kunnen horen.

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66): Ik heb hier een deel van het regeerakkoord voor mij. Daarin staat dat tijdens de Participatietop WW, flexibilisering en de betekenis van het ontslagrecht daarvoor aan de orde zal komen. Zijn de plannen die de minister nu heeft ontvouwd, ingezet tijdens de Participatietop? Zo ja, waarom is dat niet geaccepteerd door de werkgevers- en werknemersorganisaties? Zo nee, waarom vraagt hij dan nu weer advies aan de **Stichting van de Arbeid**? Die twee partners zitten daar toch ook in?

Minister **Donner**: Het antwoord op uw eerste vraag is 'nee'. Ik heb vorige week ook duidelijk gezegd dat de aard van deze bijeenkomst niet is dat het kabinet voorstellen ter tafel legt en instemming vraagt van de andere partners. De inzet was de volgende. Vanuit het oordeel dat het nodig is om te komen tot een verbetering van de regeling op dit terrein, is de vraag aan de partners voorgelegd in hoeverre het mogelijk zou zijn om gezamenlijk te komen tot een verandering. Ik heb vorige week ook gezegd dat de conclusie was dat dit niet mogelijk is. Dat laat onverlet dat het, nu het kabinet meent zelf met een concrete regeling te moeten komen, ook dan nog steeds wenselijk is om te horen wat de mening is van sociale partners over onderdelen van de contouren die het kabinet voor ogen staan.

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66): Het bevreemdt mij dat wij de plannen met betrekking tot flexibilisering ontvouwd krijgen van de minister en dat deze worden neergelegd bij de **Stichting van de Arbeid**, waar diezelfde partners in zitten. Tijdens de Participatietop is weliswaar over flexibilisering gesproken, maar blijkbaar heeft het kabinet geen enkele inzet gegeven. Je kunt dan toch niet anders dan concluderen dat de Participatietop mislukt is en dat het kabinet nu dezelfde werkgevers- en werknemersorganisaties nodig heeft om de plannen van de minister te beoordelen?

Minister **Donner**: Voor u geldt hetzelfde antwoord als voor de heer Nicolai. Natuurlijk kan iedereen zeggen dat er niet is uitgekomen wat hij had verwacht en dat de top derhalve is mislukt. Ik heb steeds gezegd dat de inzet van het kabinet de conclusie is dat het nodig is om te komen tot een verbetering van de ontslagregeling. Kijk maar in de Handelingen van vorige week. De vraag of er gezamenlijk tot een verbetering gekomen zou kunnen worden, zou aan de orde komen. De conclusie was echter dat dit niet mogelijk is. Nu liggen er contouren van een voorstel waarvan het kabinet meent dat het zo zou kunnen. Door iedereen hier is benadrukt dat overleg in Nederland nodig zal zijn, omdat een kabinet niet verordonneert dat er een bepaald aantal banen bij moet komen of hoe het moet gaan met de economie. Je vraagt daarover het advies aan de sociale partners. Daarom heb ik ook benadrukt dat ik partijen niet primair vraag of zij hiermee kunnen instemmen. Ik vraag om advies. Als partijen hiermee zouden kunnen instemmen of als partijen naar aanleiding van de kabinetsvoorstellen tot een regeling zouden kunnen komen in onderlinge overeenstemming, dan weegt dat voor het kabinet zonder meer opnieuw zwaar bij de besluitvorming over een definitief wetsvoorstel dat hier in de Kamer zal worden ingediend.

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66): Ik vind dit zo'n kul. De vakbonden en VNO-NCW wilden zich niet voor uw karretje laten spannen. Straks moet u in de **Stichting van de Arbeid** weer dezelfde partners vragen wat zij van uw plannen vinden. Heb dan het lef, minister, om uw plannen gewoon door te zetten!

Minister **Donner**: U kunt mij niet verwijten dat het kabinet, hoewel wij er niet uit kunnen komen, een contour van een voorstel heeft gepresenteerd. Het kabinet is tot de conclusie gekomen dat het nodig is om te komen tot een regeling en dat het gewenst is om daar het oordeel van partijen over te vragen. Als u dat kul vindt, dan is regeren überhaupt voor een groot deel kul. Het is in een democratie zo dat je er met groepen over spreekt wat er zou kunnen gebeuren. Je slaat niet met je vuist op tafel en zegt: zo gebeurt het. Na het aanhoren van hun adviezen ga je dan door met regeren.

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66): Ik weet niet hoeveel adviezen er al wel niet klaarliggen op dit onderwerp. Ook van de **SER**, dus kennelijk is er toch over gesproken. En toch willen wij weer een adviesaanvraag voorleggen aan de **Stichting van de Arbeid**, waarin diezelfde partners zitten. Ik vind dit echt kul. Heb dan ook het lef om door te zetten, minister Donner!

Minister **Donner**: Er liggen vele adviezen over de vraag of het ontslagrecht geregeld zou moeten worden. Er liggen echter geen adviezen over de concrete contour die het kabinet nu heeft voorgelegd. Daar wordt advies overgevraagd. Ik weet dat er vele adviezen liggen en zij zijn niet allemaal even deugdelijk. Wij hebben het vanmiddag nog gehad over een ondeugdelijk advies over het ontslagrecht, namelijk dat van de Raad voor Overheidspersoneel.

[...]

Minister **Donner**: [...]

Bij de beschrijving ben ik in wezen al ingegaan op hetgeen door de werkgevers als hun mogelijke inzet bij het realiseren van een verhoogde participatie is verwoord. Vanwege de samenhang die zojuist door de heer Ulenbelt werd aangevochten, wensen de werkgevers dat wij het erover eens worden op welke wijze de regels van het ontslagrecht kunnen worden verbeterd. Ik hoop dat de contouren die het kabinet heeft geschetst voor de werkgevers aanleiding zullen zijn om met het kabinet verder te praten over een op termijn realiseren van die plannen. Mevrouw Ortega zeg ik dat dan zeker zal worden besproken op welke wijze dat wordt begeleid, hoe kan worden gemonitord dat iedereen doet wat is afgesproken en dat dit daadwerkelijk uitmondt in reguliere arbeid in de omvang die wij beogen. Dat is een uitwerking van de Participatietop.

De heer **Nicolai** (VVD): De minister spreekt nu over het aandeel van de werkgevers. Ik heb de heer Wientjes horen zeggen dat zij hun aandeel pas kunnen uitvoeren wanneer de versoepeling van het ontslagrecht is geregeld. Heeft de minister dat ook gehoord? Wat vindt hij daarvan?

Minister **Donner**: Ik hoor de laatste tijd een heleboel dingen. Het kabinet meent niet dat vanwege deze inzet tot een regeling van het ontslagrecht moeten worden gekomen. Op die wijze gaan wij niet om met de wetgeving. Wij constateren echter wel de urgentie om tot een regeling te komen. De plannen van de werkgevers zijn niet in één dag te realiseren. Er kan tegelijkertijd worden gewerkt aan beide ideeën, net zoals verder moet worden gediscussieerd over de problematiek van de mensen die geen perspectief hebben op arbeid. Uit de Participatietop komt een groot aantal acties voort die parallel zullen lopen.

De heer **Nicolai** (VVD): Mijn vraag betreft natuurlijk de status van de afspraken die tijdens de Participatietop zijn gemaakt. De heer Wientjes zegt dat het regelen en versoepelen van het ontslagrecht een ontbindende voorwaarde is. Is er nu een akkoord met een ontbindende voorwaarde of een akkoord zonder een ontbindende voorwaarde?

Minister **Donner**: In de conclusies van de Participatietop is op geen enkele wijze sprake van wat de heer Nicolai de voorstellen van de heer Wientjes noemt, de voorstellen van de werkgevers. Die staan naast de Participatietop. Het moet ook duidelijk zijn dat de 200.000 banen waarover de heer Wientjes spreekt, andere banen zijn dan de 200.000 banen waarover het kabinet spreekt. De 200.000 banen van het kabinet zijn reguliere banen op de arbeidsmarkt. De 200.000 banen van de heer Wientjes zijn tijdelijke banen die moeten uitmonden in reguliere arbeid.

De heer **Nicolai** (VVD): Maar mijn vraag was een andere, namelijk: is er nu wel of niet een ontbindende voorwaarde in het akkoord opgenomen?

Minister **Donner**: Zoals gezegd, deze plannen zijn geen onderdeel geweest van de discussie op de Participatietop. Die ontbindende voorwaarde is eenzijdig naar voren gebracht met het aanbod van werkgevers. Tot nu toe kan ik niet zeggen dat er op dat punt afspraken zijn gemaakt.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Ik krijg toch een beetje de indruk dat de minister door een slangenkuil glibbert.

Minister **Donner**: Zo voel ik dat ook.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Dat had ik al door en ik dacht: ik help u. Zo ben ik ook wel weer. Ik heb nog een concrete vraag. U hebt een adviesaanvraag voor de **STAR** opgesteld. Vandaag hebt u gehoord dat twee partijen van de coalitie nog een aantal wensen hebben op het punt van het regelen van het ontslagrecht. Met de meeste punten ben ik het van harte eens en dus kunt mij ook aan het lijstje toevoegen. Maken die wensen een integraal onderdeel van uw beoordeling uit? Of stuurt u een A4'tje waar eigenlijk niet in staat wat u wilt regelen? Misschien zal daarin staan wat u wilt regelen, maar niet wat de coalitiepartners willen. Hierover moet toch helderheid komen. U voelt zich in deze kuil glibberen, maar ik vind dat het daarmee afgelopen moet zijn, want wij kunnen niet langer

wachten. Wij voelen de urgentie. Dus: gaat u de adviesaanvraag aanpassen? Anders moet ik op dit punt een motie indienen. De adviesaanvraag was niet in beton gegoten, u hebt vandaag goed geluisterd en dus zou ik zeggen: minister Donner, geen flauwekul, pas die adviesaanvraag aan, dan heeft het voorstel wellicht nog enige kans van slagen. Anders is het gewoon uitstel van executie.

Minister Donner: Ik meen dat wij elkaar verkeerd hebben begrepen. Ik heb van alle drie de coalitiepartijen gehoord dat zij blij zijn met de adviesaanvraag zoals die nu luidt. Die adviesaanvraag is al naar de **STAR** en die zal niet veranderen. De elementen die hier genoemd zijn, zal ik betrekken bij mijn overwegingen, evenals de adviezen van de **STAR** over het voornemen dat is verwoord. Dat zal uitmonden in een wetsvoorstel waarmee rekening wordt gehouden met de verschillende punten die hier door de partijen zijn genoemd. Het kabinet komt echter niet lichtvaardig tot het opstellen van een adviesaanvraag en bovendien is de adviesaanvraag al verzonden.

Mevrouw Van Gent (GroenLinks): Ik begrijp uw enigszins halsstarrige houding. Ik ben het niet met u eens, maar u zegt dat u namens het totale kabinet spreekt, waarin drie partijen zijn vertegenwoordigd. Dan ben ik echt wel geïnteresseerd in hetgeen deze zomer zal gebeuren. Er zal namelijk nog een flink robbertje gevochten moeten worden. Ik merk dat de leden van het kabinet het met elkaar eens zijn. U wordt door alle coalitiepartijen in het kabinet gesteund. Ik ben daarom blij met het dualisme, want in de Kamer is de race nog niet gelopen. Ik ben dus benieuwd hoe deze bokspartij afloopt. Na de zomer de tweede ronde!

Minister Donner: Maar mevrouw Van Gent, u bent het toch met mij eens dat ik de Kamer niet serieus zou nemen als ik die alleen maar voorstellen voorleg als met betrekking tot die voorstellen de race allang is gelopen?

Mevrouw Van Gent (GroenLinks): Dat zullen wij dan zien. Ik wens u sterkte.

Minister Donner: Zoals aangegeven, wil ik de verschillende punten die hier zijn genoemd met betrekking tot de adviesaanvraag die naar de **STAR** is gestuurd, noteren. Ik meen evenwel dat het minder goed is om nu op al die punten in te gaan, want hier ligt niet een concreet voorstel van het kabinet. Bij de **STAR** wordt het voorstel besproken. Hier spreken wij over wetsvoorstellen. Ik ben graag bereid om op een enkel punt in te gaan, maar het zou te ver voeren en het is daarvoor ook te laat op de avond om de contouren die met de aanvraag zijn geschetst, gedetailleerd te bespreken.

[...]

De heer Van der Vlies vroeg of wij er niet verstandig aan zouden doen om een knip tussen jongeren en ouderen aan te brengen. Wil hij een model waarin de ouderen er uitgroeien en waarin degene die nu jong is, op zijn 65ste nog steeds jong is? Of wil hij een knip aanbrengen naar leeftijd: minder vergoeding en meer flexibiliteit naarmate men jonger is? Dat laatste is precies wat wordt voorgesteld. Er geldt dat er een vergoeding zal zijn, tenzij er bedrijfseconomische gronden voor het ontslag zijn. In dat geval geldt een andere route. De huidige regelingen voor collectief ontslag zullen onverminderd functioneren. Ik zie dus niet waarom sprake zou zijn van een verslechtering, afgezien van mensen met inkomens boven €100.000.

De heer Van der Vlies (SGP): Ik wil inspelen op de maatschappelijke discussie. Leidt dit er niet toe dat ouderen het nakijken hebben? Dat willen wij geen van allen. Als overgangsregel zou je kunnen kiezen voor een modernisering waarin voor mensen ouder dan 50 of 55 jaar de oude regeling blijft gelden. Mensen die nu 40 zijn, blijven dan dus bij het ouder worden in het nieuwe systeem.

Minister Donner: Dat soort zaken is allemaal in de overweging betrokken. Als daarover in het publieke debat consensus bestaat, is het mogelijk, maar het voldoet niet aan de wens om de ouderdomsfactor te handhaven. Het is mogelijk om een overgangsmaatregel te treffen, waarbij het nieuwe recht geldt voor iedereen jonger dan een bepaalde leeftijd. Het kabinet heeft ervoor gekozen, dat niet te doen, mede vanwege de breder levende wens om niet fundamenteel in te grijpen in

functionerende zekerheden. Om dezelfde reden is een alternatief voorstel, waarin iedereen een vergoeding krijgt, afgewezen. Dan krijg je een wezenlijk lagere vergoeding dan nu in de kantonrechttersformule geldt. Dan spreken wij inderdaad over twee weken per dienstjaar. Dat is ook een methode, maar het kabinet wilde recht doen aan alle belangen en zorgen over het systeem. Het heeft er daarom voor gekozen om niet verder te gaan dan het in een wettelijke regeling neerleggen van wat in hoofdlijnen het systeem is zoals dat nu heterogeen functioneert. De winst daarvan is in ieder geval dat de huidige procedures niet meer nodig zullen zijn. Daarbij komt dat wij komen tot maximering van de vergoeding, algemeen op een jaar. Daardoor zal datgene wat in de private sector geldt, gelijk zijn aan de voorstellen in het coalitieakkoord over de publieke sector en aan datgene wat over ontslagvergoeding al was geaccepteerd in de Code Tabaksblad. In het algemeen geldt daarvoor een jaar. Belangrijk daarbij is inderdaad de mogelijkheid om vorm en inhoud te geven aan een wederzijdse scholingsplicht. Die is bedoeld als prikkel en geeft automatisch aanspraak voor de andere partij om geschoold te worden en om zich te laten scholen. De werkgever zal aansprakelijk zijn voor scholing van de werknemer. Het is de bedoeling om een en ander te verdisconteren in de ontslagvergoeding, als daarvan sprake is. Dat is op voorhand niet bekend. Die verplichting zal ook gelden voor de tijdelijke contracten. Het maakt immers onderdeel uit van het algemeen arbeidsovereenkomstenrecht. Het is dus de bedoeling om een en ander op die wijze in te voegen. Een onderdeel van de adviesaanvraag aan de **Stichting van de Arbeid** is voorstellen te doen hoe dit kan functioneren zonder dat het leidt tot een omvangrijke bureaucratie op het punt van de registratie. Onder andere in de Bondsrepubliek werkt men langs die lijnen.

Minister **Donner**: [...]

Mevrouw Ortega heeft nog gewezen op de Wajongers. Het kabinet komt nog met een reactie op het **SER-advies** ter zake. De heer Van Hijum stelde een vraag over de premies. Dat punt is nu aan de orde in het kader van de begrotingsvoorbereiding. Dat kan echter niet worden gezien als alternatief voor het mobiliseren van die personen die een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben. In het algemeen heeft het verhogen of verlagen van de premies effect op de totale arbeidsparticipatie en de dynamiek, wat zeker zal worden meegenomen. Maar na de uitleg die ik heb gegeven van de 200.000 banen, hoop ik dat duidelijk zal zijn dat dat niet direct daarop van invloed is.

Staatssecretaris **Aboutaleb**: [...]

Verder is gesproken over generiek beleid versus specifieke doelgroepen. Algemeen beleid is uitgangspunten. Waar knelpunten zich voordoen, is het kabinet niet vies van passende maatregelen. Zo heeft het kabinet afgelopen week een kabinetsreactie opgesteld op het **SER-advies** "Niet de afkomst maar de toekomst"². Die reactie zal de Kamer morgen of overmorgen bereiken. Daarin staat een waslijst van maatregelen om werk te gaan maken van dit punt. Met betrekking tot de positie van vrouwen op de arbeidsmarkt zal de taskforce Deeltijd Plus zich bezighouden. De contradictie die de heer Van der Vlies constateert, is wat ons betreft niet aan de orde. Het gaat echt om mensen die willen werken, die daartoe in staat zijn en die een plek zouden kunnen veroveren op de arbeidsmarkt. Wij hebben hen ook hard nodig en gaan zorgvuldig met hen om, hetgeen blijkt uit de ontheffing van de sollicitatieplicht voor alleenstaande ouders met kinderen. Het kabinet illustreert daarmee het standpunt dat het belangrijk is dat goed gezorgd wordt voor het toekomstig arbeidspotentieel.

[...]

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Voorzitter. Ik bedank de bewindspersonen natuurlijk hartelijk voor hun antwoord. Mijn conclusie is echter dat wat vanavond is gebeurd, uitstel is van de publieke confrontatie in de coalitie over de toekomst van de arbeidsmarkt. Ik kan echt geen andere conclusie trekken.

Minister Donner zit hier wel "comfi", want het hele kabinet staat achter hem. Wie maakt hem wat? Als de **STAR** er niet uitkomt, is het kabinetsvoorstel weer relevant. Wij zullen zien hoe dit allemaal eindigt. Het lijkt een beetje op uitstel van executie. De fracties van de PvdA en de ChristenUnie willen

² SER-advies 2007/01: Niet de afkomst maar de toekomst: Naar een verbetering van de arbeidsmarktpositie van allochtone jongeren

nu niet de vuile was buiten hangen, maar komen wel met een waslijst aan vragen, ook over de adviesaanvraag. Na de zomer staan wij hier dus weer.

Het is toch goed om dit af te ronden met een motie. Minister Donner heeft gezegd: het voorstel is niet in beton gegoten. Mijn fractie vindt het een gammel bouwwerk. Met de volgende motie wil ik de fundamenten wat verstevigen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een adviesaanvraag aan de **Stichting van de Arbeid** heeft gestuurd over heroverweging van het arbeidsovereenkomstenrecht en ontslagrecht, waarbij het goedkoper maken van ontslag centraal staat; van mening dat modernisering van het ontslagrecht geboden is, waarbij niet de kosten van ontslag maar de werkzekerheid van werknemers, het versterken van faciliteiten voor scholing en het verminderen van de tweedeling op de arbeidsmarkt centraal horen te staan;

verzoekt het kabinet, de huidige adviesaanvraag in te trekken,

en verzoekt het kabinet, uiterlijk 1 september aanstaande een nieuwe adviesaanvraag op te stellen, waarin de werkzekerheid van werknemers, het versterken van faciliteiten voor scholing en het verminderen van de tweedeling op de arbeidsmarkt centraal staan,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Van Gent. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 95 (29544).

[...]

De heer **Van der Vlies** (SGP): Voorzitter. Ik wil de bewindslieden graag dankzeggen voor hun beantwoording. Minister Donner heeft terecht gezegd dat de Participatietop en wat daaruit is voortgekomen niet het einde is, maar juist een begin van een traject van allerlei ontwikkelingen en bewegingen om de participatie te bevorderen. Er komen dus stukken naar de Kamer naar aanleiding van het uit te brengen advies dat is gevraagd aan de **Stichting van de Arbeid**. Die stukken zullen wij uiteraard op de eigen merites beoordelen, evenals een eventueel wetsvoorstel. En dan zullen wij onze conclusie trekken.

[...]

Minister **Donner**: Voorzitter.[...]

Er liggen twee moties die met een verschillende motivering het kabinet verzoeken om de adviesaanvraag in te trekken die is ingediend bij de **STAR**. Om die reden kan ik niet anders dan de Kamer de aanneming van deze moties ontraden. Dat geldt zowel voor het intrekken zonder vervanging als voor het voorstel van mevrouw Van Gent om met een nieuwe adviesaanvraag te komen. De adviesaanvraag ligt er. Het is inderdaad de bedoeling om in het licht van het advies dat wij dan krijgen, voorstellen in te dienen bij de Kamer. Dat lijkt mij dan ook het juiste moment om daarover te spreken. Dat zal niet binnen een week na ontvangst van het advies gebeuren, dat kan ik u nu reeds aangeven, al is het wel de bedoeling om het snel te doen.

[...]